

WAT VERTELT DE SCHAAMTE WAARMEE ONS GELOOF VAAK OMGEVEN IS?

Romeinen 1: 8-18

Ik wil je voorstellen aan Stephan Sanders. Hij is katholiek opgevoed en misdienaar geweest Maar na een tijd heeft hij het geloof losgelaten. Hij verkeerde in atheïstische en agnostische kringen. Als hij eind veertig is besluit om te gaan

‘proefgeloven.’ In januari 2016 gaat hij naar de Nicolaaskerk in Amsterdam. In eerste instantie

moet hij zich erheen slepen, zoveel drempels moet hij over. Maar na verloop van tijd ontdekt hij dat gelovig is geworden, met alles erop en eraan. In Trouw schrijft hij prachtige stukken over dit proces. Het is allemaal uitgemond in dit mooie boek Met als titel ‘Godschaamte, een eigentijdse expeditie op zoek naar God.’ Geloven is voor hem

omgeven door schaamte. Het voelt voor hem dat hij opnieuw uit de kast komen, hij is homoseksueel. Hoe vertel je aan je intellectuele vrienden dat je gelovig bent geworden en dat je kerk

gaat? Hoe spreek je het woord ‘God’ uit zonder te giechelen. Hij schaamt zich voor z’n vrienden, maar eigenlijk voor zichzelf. Hij wil graag over zijn geloof vertellen, tegelijk wil hij er niets over vertellen. Dat is herkenbaar Voor Sanders is schaamte niet alleen iets negatiefs. Complete schaamteloosheid, dat is pas erg. Schaamte vertelt je iets, het vraagt onderzoek.

Meerdere keren heb daarom ik de cursus gegeven ‘woorden geven van je geloof’. Deze cursus wordt ook hier gehouden, ik zal er straks meer over vertellen Tijdens die cursus kwam ook de vraag aan de

orde: Weten ze op jouw werk dat jij gelovig bent? Heb je het daar weleens over? Voor de meeste deelnemers was dat niet het geval. De opdracht was: vertel eens aan je collega's dat je naar de kerk gaat. Tijdens de volgende bijeenkomst werden de ervaringen gedeeld. Weet je wat de grootste ontdekking was? De meesten waren lang niet de enige, zo bleek. Die collega met je wie al tien jaar samenwerkte, bleek zelfs kerkenraadslid te zijn. Alle twee geloof je, maar je weet het niet van elkaar. Blijkbaar komen we niet zo snel uit de kast, als het om geloven gaat. Ervoor uit komen dat je gelooft wordt door velen beleefd als een 'coming out'. Zoals die voorzitter van de Kerkrentmeesters aan mij vroeg: Jan, zal ik op mijn LinkedIn-profiel vermelden dat ik deze functie heb? Is dat wijs? Er ontstond een mooi gesprek. Welke redenen heb je om dat wel te doen? Welke redenen zijn er om het niet te doen?

Hoe anders is die Paulus. Hij zegt: "Ik schaam mij niet voor het evangelie, want het is Gods reddende kracht, voor allen die geloven." Paulus schaamt zich bepaald niet voor zijn geloof. Wij voelen vaak wel iets van schaamte. Of we generen ons zelfs. In ieder geval moet je een behoorlijke drempel over wil je over het geloof beginnen in een niet kerkelijke context. Er is veel verlegenheid, maar daaronder zit ook verlangen. Ik durf niet zo goed, maar eigenlijk zou ik het wel willen delen. Ik geneer me vaak een beetje. Of geneer ik me niet zozeer voor het geloof, maar voor mijn kerk? Onze geloofsgemeenschap is dat iets waar je mee voor de dag kunt komen? Je hebt dan geen last van God- geloofsschaamte maar van kerkschaamte.

Nu moet ik erbij vermelden dat het woord schaamte in de Bijbel niet zozeer een gevoelswoord is. Bij ons heeft schaamte te maken met gene, een blos op je wangen. In de Bijbel heeft het meer te maken met je verstoppen, er niet voor uit komen. Paulus zegt dus hier op een krachtige manier dat hij rond voor het evangelie uit komt. Dat hij voor dat evangelie staat. Nu kun je je afvragen: hoe komt dat dat zo

voor Paulus is. Ik denk dat we terug moeten naar dat moment dat hij krachtdadig werd stilgezet. Paulus is op weg naar Damascus om de mensen van de Weg, zoals de Christenen toen heetten, te vervolgen. Plotseling wordt hij omstraald door een hemels licht. Hij hoort een stem en valt op de grond en hij kan niets meer zien. Drie dagen lang, dan staat hij weer op. Het was een ingrijpende gebeurtenis die een totale wending aan zijn leven zou geven. Daar is het vuur gaan branden. Wij maken dat soort dingen meestal niet mee. Maar wellicht kun je wel teruggaan naar een moment in je leven dat je aangeraakt werd. Heb jij zo'n moment dat het vuurtje van je geloof opvlamde? Wanneer was dat?

Want als wij in de positie zijn om iets te vertellen over je geloof, dan verhouden wij ons vaak de mogelijke bezwaren die dat bij die ander oproept. In die cursus zul je ontdekken dat we vaak heel erg bezig gaan met wat wij denken wat die ander wel niet zal denken. Die ander zal me wel zweverig vinden of een drammer. Die ander zal vinden dat ik mijn verstand niet gebruik en als goed nadenk wel beter weet. De ervaring leert, dat die ander dat vaak helemaal niet vindt, maar het wel interessant vind of het niet zo boeiend vind. We hebben last van projecties, kwamen we achter. De drempels zitten in ons hoofd. De vraag is dan: waar verhoud je je mee. Met de mogelijk bezwaren, die vaak projecties zijn? Of met de vuurtje, wat hier ergens brandt? Waarom geloof ik ook al weer? Wanneer werd ik aangeraakt? Kan ik weer bij die 'eerste liefde' terugkomen? Ik moet zeggen dat ik daar vaak ver vandaan zit. Velen van ons zijn de ontdekkingsvreugde kwijtgeraakt. Of je bent met stellige overtuigingen groot geworden en nu is je kathedraal van zeker weten ingestort. Je weet het niet meer helemaal.

Paulus zegt: "Ik schaam mij niet voor het evangelie" En dan volgt er een 'want', een reden. "want het is Gods reddende kracht, voor allen die geloven." We stuiten hier op zijn diepe overtuiging. Voor Paulus is het klip en klaar: het goede nieuws van Gods reddende

kracht is voor iedereen van belang. Daar zit zijn drive. Iedereen mag het weten, nee moet het weten! En dat stelt aan mij de vraag: Hoe zit dat voor mij? Ben ik er ook zo diep van overtuigd dat Gods reddende kracht voor iedereen van belang is, dat ik uit de kast kom met het evangelie? Hoe diep is deze overtuiging bij mij geworteld? Ben ik doordrongen van de unieke kracht van het Christelijk geloof? Geloof ik dat deze bevrijdende boodschap voor mijzelf het beste is? Maar ook voor anderen? In ieder geval beter dan al het andere dat zich op religieuze markt aandient. Want als het jezelf veel brengt, dan zul je ook anderen erin willen laten delen. Of ben je door alles wat er gepasseerd is in de loop van je leven de ontdekkingsvreugde kwijt geraakt. Op een verjaardag kwam ik eens iemand tegen die helemaal gek was van het restaureren van oude auto's. Het ging om Deux Cheveaux. Hij vertelde er gepassioneerd over, totdat zijn vrouw zei: hou er nu eens over op. Hij had bepaald geen last van 'Lelijk Eendschaamte.' Niemand vond het gek. Hoe anders is dat met geloof.

Het gaat in dit soort gesprekken om drie randvoorwaarden: Ten eerste bezieling, als tweede authenticiteit en ten derde vrijheid. In de cursus zul je ontdekken wat dat concreet betekent.

Ik moet denken aan de Christenen in China. Het Christendom bloeit en groeit in China, ondanks steeds meer tegenstand. Als je Chinese Christenen spreekt dan zeggen ze: Het geloof is het allermooiste wat mij in het leven overkomen is. Het evangelie van liefde, aanvaarding en rechtvaardig leven is de kostbaarste schat in mijn leven. Dit alles tegen de achtergrond van een keiharde materialistische en competitieve maatschappij. In zo'n Chinees verhaal spat de ontdekkingsvreugde er vanaf. Ze hebben de reddende kracht van God ontdekt.

Waarvan redt die kracht dan?, kun je afvragen. Als je verder leest gaat over de toorn van God. God toornt over onrechtvaardigheid. Het laat God niet koud hoe je leeft. Handel je rechtvaardig of pleeg je

onrecht? Het doet er toe. Als je gelooft zal je proberen de goede keuzes te maken. Je zult proberen rechtvaardig te leven. Dat zal niet altijd compleet lukken. We falen vaak daarin. Maar bij God mag je steeds opnieuw beginnen. God kent geen afrekencultuur. De rechtvaardigheid van God is iets wat je moet doen, maar ook, iets wat je ontvangt. God zegt tegen jou: ik kies ervoor om jou als gelovige als een rechtvaardige te zien, ook al lukt het niet altijd om rechtvaardig te zijn. Is dat geen drive om juist rechtvaardig te handelen? Waarvan worden gered was de vraag: we worden gered van een onrechtvaardig leven. Daarmee krijgt ons leven zin. Je weet waarvoor je leeft. Het is een reddende kracht voor allen die geloven, staat er. Ik hoor dat zo: Als je er niet in gelooft dan werkt het niet. De reddende kracht gaat werken als je je vertrouwen erop stelt

Dat is allemaal het evangelie van Gods reddende kracht. En dat is een sterk verhaal. Geen gemakkelijk verhaal, maar wel een verhaal wat hout snijdt. Een verhaal wat te goed is om alleen in de kerk aan elkaar te vertellen. Het is hoopvol verhaal. Maar vaak voor ons met schaamte omgeven. Wat vertelt deze schaamte? Welke opdracht zit er in? Wellicht dat het vuurtje van je geloof waar wat opgestookt moet worden. Misschien dat je er meer werk van moet maken. Mogelijk zegt het dat iets heel teers voor je is, en dat je bang bent dat mensen erover heen walsen. Wat vertelt die schaamte jou? Wij zijn Paulus niet, maar hij zegt: 'Ik schaam mij niet voor het evangelie, want het is reddende kracht voor iedereen die gelooft.' Zou je dit hem na willen zeggen? Amen.